

ДЕМОГРАФСКИ АНАЛИЗ НА ОБЛАСТ РУСЕ 2018 - 2022 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Област Русе е разположена в Северна България и заедно с областите Велико Търново, Габрово, Разград и Силистра образуват Северен централен район (СЦР).

Функционално-йерархична структура на мрежата от населени места в Северен централен район се характеризира с изявен център град Русе. Най-голямата община е Русе с административен център град Русе - най-голям град в СЦР. Сред основните конкурентни предимства на област Русе е нейното стратегическо транспортно-географско разположение.

Местоположение

Област Русе е разположена в Северна България и попада в териториалния обхват на Северен централен район (СЦР) (ниво NUTS 2), в съответствие с Регламент 1059/2003 на ЕС. Областта има площ от 2 803.41 кв. км. и към 31.12.2022 г. наброява 189 623 жители.

В административно отношение областта включва осем общини - Русе, Бяла, Иваново, Ценово, Борово, Сливо поле, Две могили и Ветово, сред които силно доминира община Русе. Северната граница на Русенска област съвпада с държавната граница с Румъния и минава по поречието на река Дунав. Това е добра предпоставка за цялостното ѝ развитие, като се има предвид транспортната функция на реката и потенциала, който тя предоставя за развитие на индустрията, земеделието, транспорта и трансграничното сътрудничество в Дунавското пространство.

Климатът в област Русе е умереноконтинентален. Особеностите на релефа създават благоприятни условия за безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси. Поради тези причини, в сравнение с другите ниски части на страната, зимата тук е най-студена, пролетта настъпва рано и е сравнително хладна, лятото е сухо и горещо, а есента е по-топла от пролетта.

Икономика:

Енергийната инфраструктура в област Русе е добре развита и има капацитетни възможности да поеме големи натоварвания, което би стимулирало бъдещи мощности за икономическо развитие и трансгранично сътрудничество. Техническото състояние на използваните съоръжения е добро.

Русенска област се отличава с икономическа структура, доминирана от индустрията и услугите. По отделни подотрасли на промишлеността специализацията на областта е главно в добива на кариерни и инертни материали, производството на каучукови и пластмасови изделия, производството на транспортни средства, производството на текстил и текстилни изделия, производството на облекло и други шивашки изделия, електротехническата промишленост.

Сред основните конкурентни предимства на Община Русе е нейното стратегическо транспортно-географско разположение. От ключово значение за Русе са Паневропейски транспортен коридор №9 (ЕТК №9) и особено Паневропейски транспортен коридор №7 (ЕТК №7), който превръща река Дунав във вътрешноконтинентална връзка между Източна, Централна и Западна Европа. Той свързва Европа и Азия, като през Черно море се осъществява директна връзка с мрежата от вътрешни плавателни канали на Русия и страните от Каспийския басейн. Пресичането на тези два транспортни коридора обуславя и развитието на съответната транспортна инфраструктура. Географското положение и възможностите за

ползване на добре изградена транспортна инфраструктура създават предпоставка за развитие на транспорта и спедицията.

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ

Население в област Русе към 31.12. 2022 г.

Към 31 декември 2022 г. населението на област Русе е **189 623 души**, което представлява 2,94% от общия брой на населението в България. През последните години в България се утвърди неблагоприятна тенденция за намаляване броя на населението, която е характерна и за област Русе. За периода 2018 г. - 2022 година населението постепенно намалява, като последната година спадът е драстичен. (табл. 1).

Мъжете са 90 591, а жените са 99 032 или на 1000 мъже се падат 1 093 жени. Сравнение с 2021 г. общото население на област Русе намалява с 19461 души, като броят на мъжете намалява с 11154, а този на жените с 8307 (табл.1).

НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЛАСТ РУСЕ

(брой)

Област Русе	Общо		
	всичко	мъже	жени
Област Русе 2018 г.	218 556	106 679	111 877
Област Русе 2019 г.	215 477	105 026	110 451
Област Русе 2020 г.	212 729	103 521	109208
Област Русе 2021 г.	209 084	101 745	107 339
Област Русе 2022 г.	189 623	90 591	99 032

Таблица 1

по данни на НСИ

❖ **Възрастова структура**

Във възрастовата структура се наблюдава характерна тенденция за остаряване на населението, изразяваща се основно в нарастване дела на населението на 65 и повече навършени години. Процесът на демографското остаряване на населението, макар и с бавни темпове, продължава.

Към 31.12.2022 г. населението в област Русе (на 65 и повече навършени години) е 50 570 души, с относителен дял 26,67 % от общото ѝ население. Процесът на остаряване е по-силно изразен при жените отколкото при мъжете. Относителният дял на жените на възраст 65 и повече навършени години в общия брой на женското население в областта към края на 2022 г. е 31,13% а на мъжете 21,79%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност при мъжете и като следствие от нея е по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Към 31.12.2022 г. младото население от 0 – 14 години през 2022 г. е 23 485 и съставлява 12,39% от общия брой население. Относителният дял на децата до 0 до 14 години е спаднал спрямо 2021, г., когато е бил 12,88% от общия брой население. (табл. 2).

**НАСЕЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2018 - 2022 ГОДИНА ПО ВЪЗРАСТ И ПОЛ ДО
15 И НА 65 И ПОВЕЧЕ НАВЪРШЕНИ ГОДИНИ В ОБЛАСТ РУСЕ**

(брой)

област Русе	Възраст	Общо	Мъже	Жени	Отн. дял общо
2018 г.	0-14	27 875	14 450	13 425	12,75
	65+	50 583	20 400	30 583	23,14
2019 г.	0-14	27498	18988	17573	12,76
	65+	51264	20521	30743	23,79
2020 г.	0-14	27253	14151	13102	12,81
	65+	50862	20156	30706	23,91
2021 г.	0-14	26941	13941	13000	12,88
	65+	49719	19597	30122	23,77
2022 г.	0-14	23 485	12194	11291	12,39
	65+	50 570	19741	30829	26,67

Таблица 2

по данни на НСИ

Тенденцията при остаряване на населението води до промени в неговата основна възрастова структура - под, в и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението в и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени в определянето на възрастовите граници при пенсиониране.

Населението в трудоспособна възраст в област Русе към края на 2022 г. наброява 108 412 души (табл. 3), или 57,17% от общия брой в сравнение с 2021 г., когато броят на трудоспособното население е наброявал 124 586 души. Намалението е с 16 174 души или 12,98%. Над трудоспособна възраст са 56 024 лица (29,54 %), а под трудоспособна възраст – 25 187 лица (13,28%)

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, В И НАД ТРУДОСПОСОБНА ВЪЗРАСТ В ОБЛАСТ РУСЕ

(брой)

Години	Възrastови групи		
	под трудоспособна възраст	в трудоспособна възраст	над трудоспособна възраст
2018 г.	29 640	129 962	58 954
2019 г.	29 374	127 520	58 583
2020 г.	29 082	126 168	57 479
2021 г.	28 837	124 586	55 651
2022 г.	25 187	108 412	56 024

Таблица 3

по данни на НСИ

❖ Териториално разпределение на населението

Към края на 2022 г. населените места в област Русе са 83 - 9 градове и 74 села.

Населението в градовете на областта към 31.12.2022 г. наброява 147 603 души и представлява 77,80% от общия брой. В сравнение с предходната година лицата, живеещи в градовете на област Русе намаляват с 13188, а в селата намаляват с 6273 лица (табл. 4). В областния център град Русе в края на годината живеят общо 123 134 лица, от които 58 129 мъже и 65005 жени. В сравнение с 2021 г. населението на града намалява. Към 31.12.2022 г. най-голям брой население е съсредоточен в община Русе, където живеят 139 226 лица, или 73,42% от общия брой за областта. В градовете Русе, Мартен живеят 126 578 лица или 90,63% от общото население на община Русе. Най-малка по брой на населението е община Ценово, в която живеят 4 150 лица, или 2,188% от общото население на област Русе.

В края на 2022 година в област Русе има 8 столетници - 3 мъже и 5 жени.

НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 31.12.2022 г. В ОБЛАСТ РУСЕ ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ И ПОЛ

(брой)

област Русе	всичко	В градовете			В селата		
		всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Област Русе 2018 г.	218 556	170 634	83 113	87 521	47 922	23 566	24 356
Област Русе 2019 г.	215 477	168 519	81 932	86 587	46 958	23 094	23 864
Област Русе 2020 г.	212 729	162 914	78 900	84 014	49 815	24 621	25 194
Област Русе 2021 г.	209 084	160 791	77 875	82 916	48 293	23 870	24 423
Област Русе 2022 г.	189 623	147 603	70 093	77 510	42 020	20 498	21 522

Таблица 4

по данни на НСИ

Раждаемост

През 2022 година броят на живородените деца в област Русе е 1 343 и в сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 202 деца. При разпределението на броя живородени по общини, водеща е община Русе (табл. 5).

ЖИВОРОДЕНИ В ОБЛАСТ РУСЕ ПО ОБЩИНИ

Таблица №5

по данни на НСИ

	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Област Русе	1687	1508	1505	1545	1343
Борово	28	22	29	36	26
Бяла	86	85	66	84	79
Ветово	100	99	90	82	78
Две могили	55	46	64	25	44
Иваново	38	43	40	26	43
Русе	1263	1104	1132	572	979
Сливо поле	91	77	52	69	67
Ценово	26	32	32	28	27

ЖИВОРОДЕНИ ПРЕЗ 2022 Г. ПО ОБЩИНИ И ВЪЗРАСТ НА МАЙКАТА

(Брой)

Области	Общини	Общо	Възраст на майката							непоказана
			под 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 +	
Обл. Русе		1343	91	228	384	384	206	44	6	-
Борово		26	3	5	8	7	2	1	-	-
Бяла		79	13	18	24	16	6	2	-	-
Ветово		78	8	31	21	15	3	-	-	-
Две могили		44	11	9	11	7	6	-	-	-
Иваново		43	2	10	11	13	7	-	-	-
Русе		979	35	126	280	312	180	40	6	-
Сливо поле		67	11	17	23	13	2	1	-	-
Ценово		27	8	12	6	1	-	-	-	-

Таблица №6

по данни на НСИ

Всяка втора жена в област Русе, станала майка през 2022 г. попада във възрастовата група 25 – 34 навършени години. От всички родили през 2022 година 6,77 % нямат навършени 20 години при 6,17% за 2021 година. Родилите жени на възраст 45+ през 2022 година в областта са 6 (0,45%) и са с леко покачване в сравнение с 2021 година, когато са били 4(0,25%).

Коефициентът на обща раждаемост в областта през 2022 г. е 7 на хиляда души население. През 2022 г. броят на живородените момчета в областта е 694 и е по-вече от живородените момичета с 45 деца. За периода 2018 – 2022 година най-много живородени деца има през 2018 година 1 687 деца и тенденцията през последните три години е към намаление, като миналата 2021 г. бележи увеличение с 40 деца спрямо 2020 г. В градовете коефициентът на обща раждаемост е 7,1 а в селата – 6,7 на хиляда. В сравнение с предходната година в градовете коефициентът се е увеличил с 0,1 на хиляда души население, а в селата с 0,3 (табл. 7).

КОЕФИЦИЕНТ НА РАЖДАЕМОСТ В ОБЛАСТ РУСЕ И Р БЪЛГАРИЯ НА 1000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ

		2018	2019	2020	2021	2022
		Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)	Коефициент на раждаемост (‰)
Общо	Р БЪЛГАРИЯ	9,0	8,9	8,8	8,5	8,8
Общо	област Русе	7,6	7,7	6,9	7	7
В градовете	област Русе	7,6	8,0	7,1	7,2	7,1
В селата	област Русе	7,4	6,6	6,2	6,4	6,7

Таблица №7

по данни на НСИ

Ражданията през 2022 година в лечебните заведения на област Русе са 1410. В равнение с 2021 г. са намалели с 146 (1556). Извършените аборти през 2022 г. са 639, като в сравнение с 2021 г. са увеличили с 10 (629) (фиг. 1). По структура абортите се разпределят на:

- спонтанни – 202 (31,61% от всички аборти) за 2022 г. и 227 (31,31%) за 2021 г.
- терапевтични, които биват:

- ✓ **по желание на жената** – 2022 г. 388 (60,72%) от всички аборти с 35 в повече в сравнение с 2021 г. - 353 (56,66% от всички аборти)

- ✓ **по медицински показания** – 2022 г. - 49 (7,66%) **Криминални аборти** няма регистрирани на територията на областта за периода 2017- 2021 година.

Съотношението раждания към аборти за 2022 г. е 1/0,45 а през 2021 година е 1/0,40.

РАЖДАНИЯ И АБОРТИ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ ОТ ОБЛАСТ РУСЕ

ПРЕЗ ПЕРИОДА 2018 - 2022 ГОДИНА

Показатели	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Раждания	1652	1633	1566	1556	1410
Аборти - всичко	757	755	725	629	639
в т.ч. Аборти по желание	492	482	413	353	388
от тях: на жени без деца	91	58	49	139	144
на жени с 1 дете	124	135	108	54	48
на жени с 2 деца	222	237	179	107	122
на жени с 3 и повече деца	55	52	77	53	74
Аборти по медицински показания	73	65	85	71	49
Криминални аборти	0	0	0	0	0
Спонтанни аборти	192	208	227	205	202
съотношение раждания/аборти	1/0.45	1/0.46	1/0.46	1/0.40	1/0,45

Таблица №8

(фиг. 1)

Върху раждаемостта съществено влияние оказват недостатъчната материална и жилищна осигуреност на семействата, снижаването на жизнения стандарт, високото ниво на безработица сред младите възрастови групи, намаляването и застаряването на фертилния контингент. Към 31.12.2022 г. броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 години) е 34 850 и спрямо предходната година (когато са били 41 638) са намалели с 6 788. Тоталният коефициент на

плодовитост е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2022 г. коефициента на плодовитост е 1,6 като в градовете е 1,5 а в селата 1,99.

През 2022 г. средната възраст на майката при раждане на дете за област Русе е 29,5 години, а при раждане на първо дете –27.6 години.

През 2022 г. са регистрирани 6 мъртвородени деца. За 2021 година техният брой е бил също 6 (табл. 9).

МЪРТВОРОДЕНИ ДЕЦА В ОБЛАСТ РУСЕ

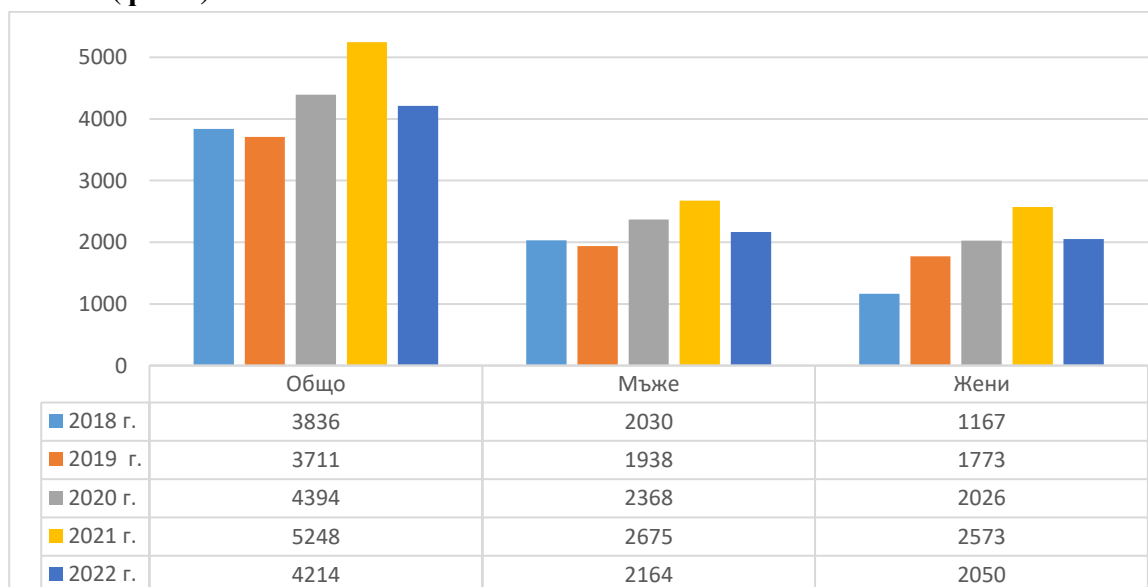
	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
	Мъртво родено	Мъртво родено	Мъртво родено	Мъртво родено	Мъртво родено
област Русе	8	5	5	6	6

Таблица №9

Смъртност – обща и детска смъртност.

❖ Обща смъртност

През 2022 г. броят на умрелите лица в област Русе е 4214 (фиг. 2). От тях 2164 или 51,35%, са мъже, а 2050, или 48,64%, са жени. Съотношението по пол на умрелите лица е 947 жени на 1 000 мъже. В сравнение с предходната година броят на починалите в областта намалява с 1034 човека. Починалите в община Русе са 2643, или 62,71% от общия брой умрели за областта. (фиг.2)

по данни на НСИ

▪ Коефициентът на обща смъртност

Коефициентът на обща смъртност през 2022 г. в област Русе е 22,1% и намалява спрямо 2021 г. когато е бил 24,9 %. Смъртността сред мъжете (23,7%) продължава да бъде по висока в сравнение със смъртността сред жените(20,6%). Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Смъртността при лица до 14 навършени години през 2022 г. са 17 случая и бележи увеличение спрямо 2021 г. когато са били - 12 случая. Сред умрелите през годината преобладават лицата на възраст 65 и повече навършени години - те са 3438 или 81,59% от общия брой.

ОБЩА СМЪРТНОСТ В ОБЛАСТ РУСЕ И РБ НА 1000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ

Години	Област Русе			Р. България
	Общо	Мъже	Жени	
2018 г.	17,4	18,9	16,0	15,4
2019 г.	17,1	18,45	16,05	15,5
2020 г.	20,5	22,7	18,7	18
2021 г.	24,9	26,1	23,8	21,7
2022 г.	22,1	23,7	20,6	18,4

Таблица №10

по данни на НСИ

❖ Детска смъртност

През 2022 г. умрелите деца на възраст до 1 навършена година са 11 и са с 2 по-вече от предходната година. Умрелите момчета са 3, а момичетата 8.

(фиг. 3)

по данни на НСИ

Естествен прираст

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. В ретроспективен план за доста дълъг период от време демографското развитие на област Русе се характеризира с отрицателен естествен прираст. Броят на мъжете намалява с 11154 а на жените с 8307. Намалението на населението, изразено чрез коефициента на естествен прираст, за 2022 г. е минус 15,1‰. Коефициентът на естествен прираст в градовете на област Русе е минус 11,7‰, а в селата достига минус 26,7‰.

	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Население	218556	215477	212729	209 084	189 623
в градовете	170634	168519	162914	160 791	147 603
в селата	47922	46958	49815	48 293	42020
Живородени	1687	1508	1505	1545	1343
в градовете	1365	1212	1194	1203	1057
в селата	322	296	311	342	286
Умрели	3836	3711	4394	5248	4214
в градовете	2566	2521	2980	3583	2788
в селата	1270	1190	1414	1665	1426
от тях деца до 1 г.	10	9	3	9	11
Естествен прираст	-2149	-2203	- 2889	- 3703	-2871
в градовете	-1201	-1309	- 1786	- 2380	-1731
в селата	-948	-894	-1103	- 1323	-1140

Таблица №11

Показатели на 1000 души население	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Раждаемост	7,7	7,0	7,0	7,3	7
в градовете	8,0	7,2	7,2	7,4	7,1
в селата	6,7	6,3	6,4	7	6,7
Обща смъртност	17,6	17,2	20,5	24,9	22,1
Детска смъртност	5,9	6,0	2,0	5,8	8,2
Естествен прираст	-9,8	-10,2	- 13,5	- 17,6	-15,1
в градовете	-7,0	-7,8	-10,8	- 14,7	-11,7
в селата	-19,8	-19,0	-22,8	- 26,9	-26,7

Таблица №12

Демографска ситуация в област Русе

- Продължава неблагоприятната тенденция за намаляване броя на населението и неговото застаряване;
- Задълбочава се дисбалансът в териториалното разпределение на населението;
- Намалява броят на живородените деца а коефициентът на обща раждаемост се задържа на плато;
- През последните три години се увеличава се броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност поради пандемията COVID 19;
- Световната тенденция за застаряване на населението в развитите държави се проявява в България вкл. и в област Русе в съчетание с мощни емиграционни вълни, обезлюдяване и значително редуциране на броя на по-младите кохорти. Процесът е по-силно изразен сред жените, поради по-високата смъртност сред мъжете и по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Намалява броят на хората в под трудоспособна възраст. На всяко зависимо лице има по-малко от двама в трудоспособна възраст, което рефлектира върху повишаване на необходимите средства за финансово обезпечаване на социалната и осигурителна политика.

Основни причини за миграционните процеси и смяна на населеното място са образованието и намирането на работа, включително постоянна.

По отношение на емиграционните тенденции почти през целия период емигриралите жени са повече от напусналите мъже, като основната група лица, които емигрират, са в трудоспособна възраст.

Като цяло за страната, както и по етнически групи, не се раждат достатъчно деца за нормално възпроизводство и запазване на настоящия брой на жителите.

Основните изводи и препоръки обхващат:

- изготвяне и прилагане на мерки за ускорено повишаване на доходите, с акцент върху доходите от труд, до средноевропейски нива ;
- подобряване на достъпа до качествени публични услуги (здравеопазване, образование, транспорт) в по-малките населени места с цел минимизиране на вътрешната миграция към няколко големи градове;
- продължаване и задълбочаване на политиката на семейно подпоходно облагане, разширяване на възможностите за осигуряване на жилища на млади семейства.

Мерките и дейностите са залегнали в Актуализирана Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България 2020 г. – 2030 г.

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е приета с Протокол №67 на Министерския съвет от 02.12.2020 г. Програмата е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, определя визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Документът стъпва върху одобрените с Решение №33 на Министерския съвет от 20 януари 2020 г. визия, цели и приоритети на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030. Определени са три стратегически цели – ускорено икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата, за чието изпълнение правителствените намерения са групирани в пет области (оси) на развитие и са определени 13 национални приоритета. Програмата включва детайлизирани стратегии по приоритетите, индикативна финансова рамка, предварителна оценка на въздействието върху основни макроикономически индикатори от изпълнението на заложените интервенции, както и механизъм за наблюдение и контрол на изпълнението на стратегическия документ.

ДЕМОГРАФСКО - ЗДРАВЕН АНАЛИЗ

Състоянието и тенденциите на здравето на населението се формират и оценяват в зависимост от: демографските процеси, заболяемостта, рисковите фактори, физическото развитие и дееспособност и самооценката на здравето. Област Русе е с по-неблагоприятна възрастова структура от тази за страната, което предопределя и по-високи потребности от здравно обслужване на населението. Неблагоприятната тенденция в изменението на броя и структурата на населението са обусловени от ниска раждаемост, висока обща смъртност и отрицателен естествен прираст в областта. Демографските процеси са с определено влошаване от година на година. Факторите, които ги обуславят са съчетани с неблагоприятната икономическа ситуация в страната и това води до демографски срив, изключение от което не прави и Област Русе.

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЛЕГЛОВИ ФОНД В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2018 – 2022 г.

ЗАВЕДЕНИЯ	2018 г.		2019 г.		2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	Брой	Легла	Брой	Легла	Брой	Легла	Брой	Легла	Брой	Легла
УМБАЛ „Канев“ АД	1	533	1	516	1	516	1	543	1	543
УМБАЛ „Медика Русе“ ООД	1	328	1	360	1	408	1	494	1	494
МБАЛ „Юлия Вревска“ Бяла ЕООД	1	135	1	155	1	155	1	155	1	155
ДПБ – Бяла	1	270	1	270	1	270	1	270	1	270
СБАЛФРМ „Медика“ ООД	1	90	1	90	1	90	1	90	1	90
СБАЛ „Медика Кор“ ЕАД	1	60	1	60	1	60	1	60	1	60
КОЦ Русе ЕООД	1	132	1	132	1	148	1	151	1	151
СБАЛПФЗ Русе ЕООД	1	90	1	88	1	88	1	88	1	88
ЦПЗ Русе ЕООД	1	115	1	115	1	115	1	115	1	115
ДЦ „Руриком“ ООД	1	2	1	2	1	2	1	4	1	4
ДКЦ	3	15	3	15	3	15	3	15	3	15
МЦ	15	4	16	4	16	4	15	4	16	4
ДЦ	2	0	1	0	3	0	3	0	3	0
МДЦ	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1
АПИМП,АСИМП,АПИДП, АСИДП	474	x	461	x	448	x	442	x	430	x
СМДЛ, СМТЛ	50	x	50	x	51	x	50	x	48	x
ХОСПИСИ			1	x	1	x	1	x	1	x
АМБУЛАТОРИЯ ЗА ЗДРАВНИ ГРИЖИ					1	x	2	x	5	x
ОБЩО	555	1774	543	1807	534	1871	527	1990	517	1990

Таблица 13 - ЗАБЕЛЕЖКА:

- ДКЦ - Диагностично-консултативен център
- МЦ - Медицински център
- ДЦ - Дентален център
- МДЦ - Медико - дентален център
- АПИМП - Амбулатория за първична извънболнична медицинска помощ
- АСИМП - Амбулатория за специализирана извънболнична медицинска помощ
- АПИДП - Амбулатория за първична извънболнична дентална помощ
- АСИДП - Амбулатория за специализирана извънболнична дентална помощ
- СМДЛ - Самостоятелна медико-диагностична лаборатория
- СМТЛ - Самостоятелна медико-техническа лаборатория
- ДЦ „Руриком“ – Диализен център

В лечебните заведения на Област Русе работят не малко лекари с научни звания и академични титли, притежаващи сертификати и удостоверения за извършване на високоспециализирани и инвазивни дейности, както и професионално квалифицирани и добре обучени специалисти по здравни грижи. Наличният кадрови ресурс позволява на лечебните заведения за болнична помощ от Област Русе да привличат и да бъдат предпочитани от пациенти от съседни на нашата област, както и от други области на страната.

ОСИГУРЕНОСТ СЪС ЗДРАВНИ КАДРИ НА НАСЕЛЕНИЕТО ОТ ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2018 - 2022 ГОДИНА

ПОКАЗАТЕЛИ	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Лекари	769	776	744	765	781
Лекари по дентална медицина	206	206	200	200	204
Специалисти по здравни грижи	1612	1603	1566	1669	1696
- акушерки	156	149	153	172	179
- фелдшери	151	144	111	107	115
- лекарски асистенти	x	8	10	11	14
- медицински сестри	978	979	981	980	993
- медицински лаборанти	149	147	145	140	144
- рентгенови лаборанти	49	52	50	49	50
- рехабилитатори	23	26	21	21	21
- масажисти	0	5	4	3	4
- инспектори по общественото здраве	11	13	15	12	13
- зъботехници	62	67	64	62	59
- помощник - фармацевти	2	2	4	102	102
- ортопедичен техник	3	3	2	1	0
- други	28	8	6	9	3
Друг персонал	1384	1424	1428	1505	1551
- в т.ч. санитарни	534	544	551	547	575
- социални работници	7	8	8	6	7
- кинезитерапевти	21	25	26	29	33
- др. спец. с висше немед. образование	223	271	261	295	263

На 10 000 души население:

Лекари	35,19	36,01	34,97	36,59	41,19
Лекари по дентална медицина	9,43	9,56	9,40	9,57	10,76
Специалисти по здравни грижи	73,76	74,39	73,61	79,82	89,44

Обслужено население от:

един лекар	284,21	277,68	285,93	273,31	242,80
един лекар по дентална медицина	1060,95	1046,00	1063,65	1045,42	929,52

Таблица 14 - Забележка: След 2021 г. към броя на помощник - фармацевтите, работещи в лечебните заведения за болнична помощ са включени и работещите в аптечната мрежа.

- Към инспекторите по общественото здраве са включени специалистите с медицинско образование в РЗИ.

Основният проблем при заведенията за болнична помощ е тяхното финансиране, което изпъква с особена острота при лечебните заведения в по-малките населени места. В тях, както и в отдалечените села, значителното е занижен реализираният обем на първичната медицинска помощ. Като цяло това се дължи на все още несъстоятелната се реформа в здравеопазването в България, но проблемът рефлектира върху своевременността и качеството на предлаганите медицински услуги.

В извън болничната сфера съществуват проблеми, свързани с реалния избор на общопрактикуващ лекар (ОПЛ) в отдалечените и слабо населени места, чиито жители често срещат трудности в достъпа до избрания лекар. От друга страна, в лекарските практики с голям брой записани пациенти съществува проблем със своевременното оказване на медицинска помощ от страна на ОПЛ. Неблагоприятна е тенденцията и към изключването на здравно неосигурените лица от пациентските листи на общопрактикуващите лекари. За една част от пациентите съществуват трудности при получаването на медицински услуги от избраните лични лекари през нощта и в почивните дни, когато нуждаещите се неправомерно се пренасочват към центровете за спешна медицинска помощ. В системата на извън болничната помощ продължава да доминира индивидуалната форма на организация на работа, която се използва от повечето ОПЛ, а груповите практики са по-скоро изключение. Това обстоятелство поражда организационни и финансови трудности за нуждаещите се от медицинска помощ. Друг съществуващ проблем е с масовизацията на профилактиката, която продължава да стои на втори план поради несъвършенства при формирането на заплащането за ОПЛ. В това отношение се наблюдава тенденция към нарастване на потреблението на медико-диагностични изследвания, както и неритмичност при назначаването им.

- Нарушени са връзките между първичната и специализираната извън болнична помощ, което затруднява приемствеността и качеството на оказваните в тези области услуги на пациента.

- Въпреки регистрираните стабилни статистически стойности на персонала в сферата на здравеопазването, здравната и лечебна мрежа започват да изпитват все по-нарастващ недостиг от лекари от различни специалности, като се забелязва тенденция към дефицит въобще и на специалисти по здравни грижи – медицински сестри, акушерки, лаборанти и др. Главната причина за това е предпочитанието за устройване на работа в чужбина поради значителната разлика в заплащането.

Здравословното състояние и здравният статус на гражданите са един от показателите за социално-икономическото развитие на община Русе. Основните индикатори, които определят здравословното състояние и здравния статус на гражданите са продължителност на живота, коефициенти на раждаемост, обща смъртност, детска и майчина смъртност, данни за общата заболяемост, както и данни за социално-значими болести с широк обхват. През последните години се наблюдават негативни тенденции в демографските и здравни показатели на населението както в община Русе, така и в цялата страна. Общата смъртност и емиграцията нарастват, а жените в детеродна възраст намаляват.

Нарастващата заболяемост на населението се определя в най-голяма степен от неинфекциозните заболявания, които се дължат на демографски фактори, свързани със стареенето на населението, нездравословно хранене, тютюнопушене, употреба на алкохол, нерационален и нехигиеничен начин на живот, намалена двигателна активност и спортуване, живот в стрес и др. Факторите на околната среда като атмосферен въздух, питейна вода и качество на храните, също оказват голямо влияние върху здравето на гражданите. Стойността на заболяемост в градските зони, които са изложени на интензивно замърсяване от промишлеността и транспорта, са над средната за България. В структурата на заболяемостта

челно място заемат болестите на дихателната система, пикочо-половата система, както и болестите на органите на кръвообращението, които са и най-честата причина за смъртност. Следват болестите на кожната и подкожната тъкан и сетивните органи.

БОЛЕСТНОСТ И ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

1. Общата заболяемост по обръщаемост на населението към лечебните заведения дава представа за честотата и структурата на заболяванията поради което населението търси здравна помощ. Информацията за динамиката на общата заболяемост на населението, за нейната структура и за интензитета ѝ по възрастови групи е след представяне на годишните статистически отчети от лечебните заведения за болнична и извън болнична помощ. След 2001 г. поради липсата на адекватна система за контрол на медицинската информация в структурата и организацията на системата на здравеопазване, предоставената информацията не може да бъде достатъчно достоверна. Изключение от горното представлява статистиката за заболяемостта по обръщаемостта на населението към лечебните заведения по повод на заболявания, подлежащи на задължително съобщаване: инфекциозни болести, туберкулоза, злокачествени новообразувания и др.

❖ **Болестност** – Всички регистрирани заболявания през 2022 г. за област Русе в лечебните заведения за извън болнична помощ са 649 405, което е 3451,40 заболявания на 1 000 души от населението, като за 2021 г. регистрираните заболявания са били 631 048 и са 3018,16 заболявания на 1 000 души от населението. В сравнение с 2021 г. всичките регистрирани заболявания са се увеличили с 18 357 заболявания, а на 1000 души население увеличението е с 433,24.

В структурата на болестността по класове болести в област Русе през 2022 г. водещи са болестите на органите на кръвообращението – с относителен дял 19,48 %. В сравнение с 2021 бележат спад. На второ място са болести на дихателната система - с относителен дял 17,33 % от всички регистрирани заболявания. Регистрирано е леко увеличение с 1,53% спрямо 2021 г. На трето място са болести на костно мускулната система - 10,73% от всички заболявания. Следват болести на пикочо-половата система - с отн. дял 7,14 % от всички регистрирани заболявания и болести на ендокринната система с отн. дял 6,78%

В област Русе за периода 2018 - 2022 година при болестността по класове болести най - голям относителен дял и водещо място заемат болестите на органите на кръвообращението те са в граници от 19,48 % до 23,88 % от всички регистрирани заболявания, като най-ниската стойност е през 2022 г., а най – високата е през 2019 г – 23,88%. Болестите на дихателната система за целия период са на второ място и са в граници от 14,78 % до 18,04 %, като най-ниската стойност е през 2020 г., а най – високата е през 2018 г. Другите класове болести в периода 2016 г. – 2020 г. нямат съществени разлики.

Фигура 4

❖ **Заболеваемост – Регистрираните новооткрити заболявания** през 2022 г. за област Русе в лечебните заведения за извънболнична помощ са 238 524, което е 1278,84 на 1000 души, като за 2021 година новооткритите заболявания са били 227 102, което е 1086,18 на 1000 души от населението.

В структурата на заболеваемостта на населението по класове болести за 2022 г. в област Русе челно място заемат болестите на дихателната система с отн. дял 29,10% от всички регистрирани новооткрити заболявания.

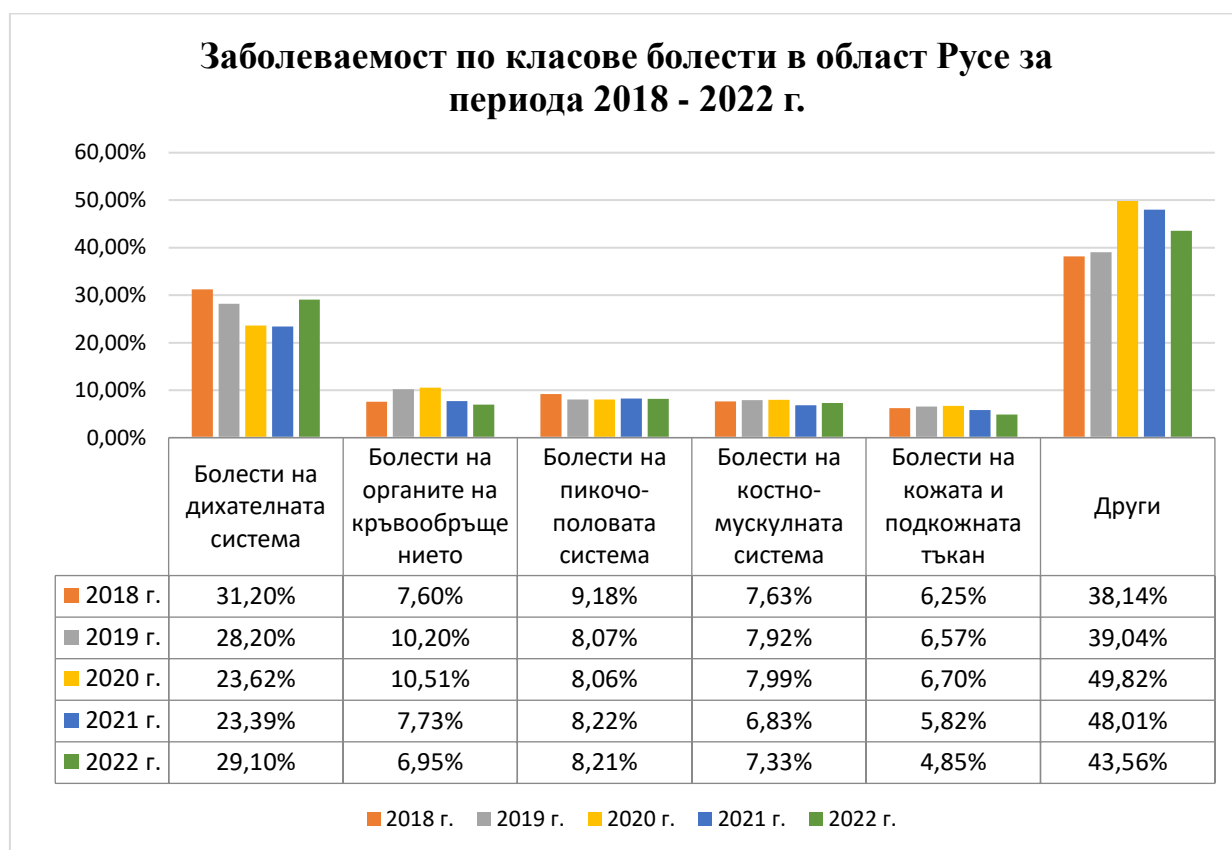
На второ място са болестите на органите на пикочо-половата система с отн. дял 8,21% и в сравнение с 2021 г., когато са били 8,20%.

Болестите на органите на кръвообращението са с отн. дял 6,95% (2021 г. – 7,73%), като се наблюдава лек спад.

Болестите на костно-мускулната система са на трето място с отн. дял 7,33%. При тях има също има покачване в сравнение с 2021 г., когато са заемали 6,83%. На пето място са инфекциозните болести с отн. дял 5,67%.

За периода 2018 – 2022 г. болестите на дихателната система са с най-висок относителен дял през 2018 г. (31,20%), следвани по стойност през 2019 г. (28,20%) и на –нисък през 2021 г. (23,39%). Болестите на органите на кръвообращението заемат най-висок относителен дял през 2020 г. (10,51%) и най-нисък през 2022 г. (6,95%). При другите класове болести разпределението е подобно и е видно на фигура 5.

(фиг. 5)

2. Заболеваемост от някои болести, подлежащи на задължително съобщаване.

При анализа на заболеваемостта от болести, подлежащи на задължително съобщаване се откроява следният акцент: Инфекциозни болести - редица опасни заразни болести като детски паралич, дифтерия, петнист тиф, коремен тиф, малария, бруцелоза и др. са ликвидирани или сведени до единични случаи чрез имунизации или други превантивни мерки. Основен здравен проблем остават чревните инфекции (шигелози, салмонелози и вирусен хепатит „А”), някои въздушно-капкови инфекции (напр. грип), отделни рикетциозни инфекции (напр. марсилска треска).

- ❖ **Епидемиологични данни.** В област Русе през 2022 г. са регистрирани общо 15161 случая на остри заразни заболявания като са включени и 13392 случая на Covid-19 (без грип и ОРЗ) а през 2021 г. са регистрирани 17 166 случая на Covid-19. През 2022 г. варицелата е водеща в структурата на ОИЗ (без грип и ОРЗ) – 1381 случая, за сравнение с 2021 г. бележи нарастване, когато са били 122 случая. Епидемиологичните показатели за отделните заразни болести са представени в табличен вид (табл. 10).

**ЗАБОЛЕВАЕМОСТ ОТ ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ НА 100 000 ДУШИ, РЕГИСТРИРАНА В ОБЛАСТ
РУСЕ**

ЗА ПЕРИОДА 2018 - 2022 г.

Заболявания	2018 г.		2019 г.		2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души
Салмонелоза	33	15,10	56	25,99	39	18,33	13	6,22	24	12,66
Дизентерия - остра	0	0,00	2	0,93	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Колиентерити	15	6,86	18	8,35	21	9,87	10	4,78	11	5,80
Гастроентерит, ентероколит	565	258,51	499	231,58	198	93,08	74	35,39	170	89,65
Вирусни хепатити	22	10,07	64	29,70	23	10,81	6	2,87	4	2,11
Туберкулоза	34	15,56	49	22,74	30	14,10	25	11,96	19	10,02
Скарлатина	162	74,12	68	31,56	30	14,10	4	1,91	28	14,77
Варицела	483	221,00	1547	717,94	913	429,18	122	58,35	1381	728,29
Ламблиоза (жиардиаза)	30	13,73	32	14,85	7	3,29	0	0,00	0	0,00
Рубеола	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Епидемичен паротит	0	0,00	1	0,46	3	1,41	0	0,00	1	0,53
Серозен менингит, вирусни енцефалити и менингоенцефалити	0	0,00	4	1,86	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Антракс	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Марсилска треска	6	2,75	10	4,64	8	3,76	3	1,43	6	3,16
Лаймска болест	36	16,47	29	13,46	21	9,87	0	0,00	2	1,05
Бруцелоза	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Други	216	98,83	219	101,63	7496	3523,73	17228	8239,75	13515	7127,30
ВСИЧКО:	1602	732,99	2598	1205,70	8789	4131,55	17485	8362,67	15161	7995,34

Таблица №15

❖ Туберкулоза

В област Русе през последните 5 години се наблюдава тенденция на застой на болестността (всички регистрирани заболявания) от активна туберкулоза. През 2022 г. са регистрирани 115 случаи с активна туберкулоза всички форми (57,90 на 100 000 души), от които 94 са с активна туберкулоза на дихателните органи (47,33 на 100 000 души) и 21 с извънбелодробна туберкулоза (10,57 на 100 000 души). В сравнение с 2021 г. има леко покачване, когато са били 98 регистрирани случаи с активна туберкулоза всички форми, от които 76 случаи с активна туберкулоза на дихателните органи.

Новооткритите случаи – заболеваемостта от активна туберкулоза всички форми за 2022 г. са 17 (8,97 на 100 000 души) от които 16 случаи (8,44 на 100 000 души) са на активна туберкулоза на дихателните органи. В сравнение с 2021 г., бележат покачване.

**БОЛЕСТНОСТ ОТ ТУБЕРКУЛОЗА НА 100 000 ДУШИ, РЕГИСТРИРАНА В
ОБЛАСТ РУСЕ
ПРЕЗ ПЕРИОДА 2018 - 2022 г.**

	2018 г.		2019 г.		2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	На 100 000 души	брой	На 100 000 души
Активна туберкулоза всички форми	99	45,30	98	45,48	125	58,76	98	46,87	115	57,90
Белодробна туберкулоза - всичко	81	37,06	75	34,81	97	45,6	76	36,35	94	47,33
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	18	8,24	23	10,67	28	13,16	22	10,52	21	10,57

Таблица №16

**ЗАБОЛЕВАЕМОСТ ОТ ТУБЕРКУЛОЗА НА 100 000 ДУШИ, РЕГИСТРИРАНА В
ОБЛАСТ РУСЕ
ПРЕЗ ПЕРИОДА 2018 - 2022 г.**

	2018 г.		2019 г.		2020 г.		2021 г.		2022 г.	
	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	Брой	На 100 000 души	Брой	На 100 000 души
Активна туберкулоза всички форми	28	12,81	45	20,88	30	14,10	25	11,95	17	8,97
Белодробна туберкулоза - всичко	24	10,98	31	14,39	22	10,34	22	10,52	16	8,44
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	4	1,83	14	6,50	8	3,76	3	1,43	1	0,53

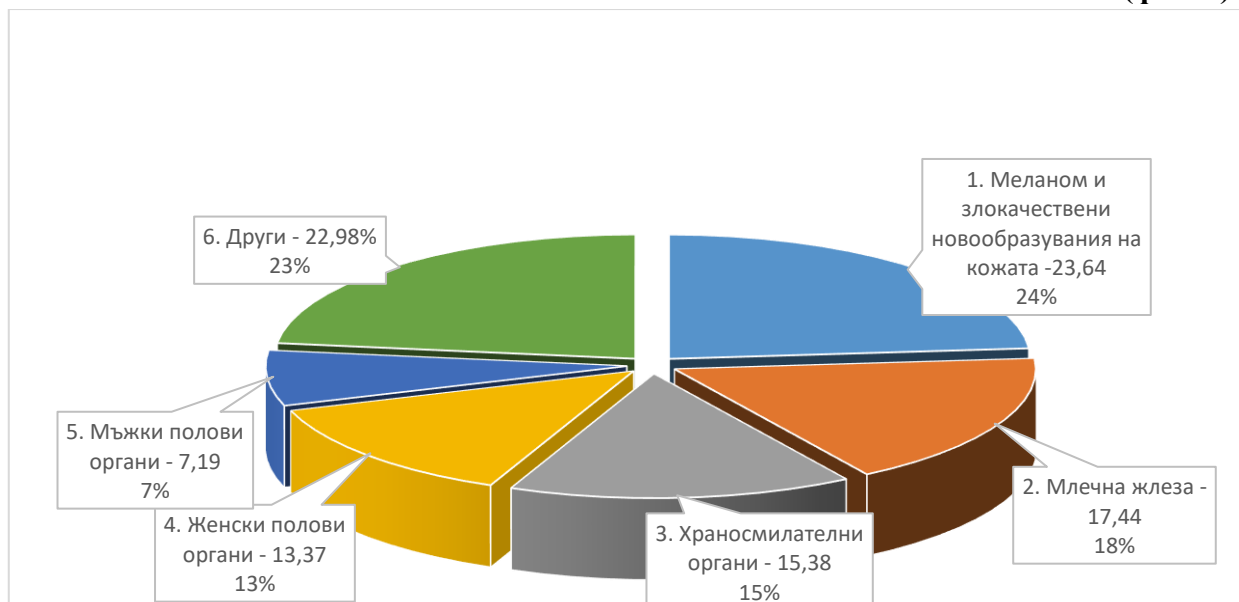
Таблица №17 - Забележка: Данните са получени след обработка на годишните статистически отчети на лечебните заведения за болнична помощ.

❖ **Злокачествени новообразувания** На територията на област Русе има разкрит Комплексен онкологичен център (КОЦ), в който пациентите се обхващат, регистрират, проследяват и лекуват от най-ранен стадий на заболяването. Центърът обслужва населението на три области – Русе, Разград и Силистра. Характерна особеност при пациентите с онкологични заболявания е мигриране между специализираните лечебни заведения от цялата страна и това е причина техният брой да не може да се прогнозира за медицинско обслужване от определено лечебно заведение.

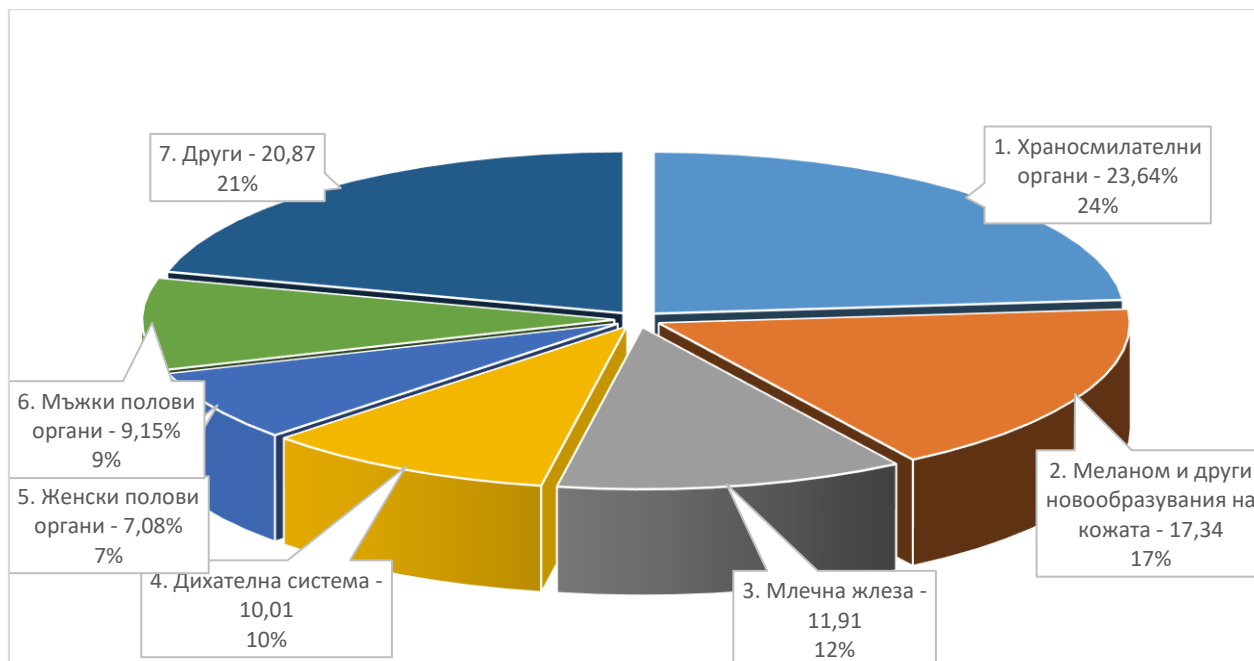
По данни на КОЦ – Русе ЕООД и след обработване на годишните статистически отчети, броят на регистрираните злокачествени новообразувания постепенно нараства спрямо предходните години. Данните посочени в анализа са само за болестност и заболеваемост в област Русе. През 2022 г. регистрираните злокачествени новообразувания за област Русе са 12 996, като от тях 1 159 са новооткрити случаи. Най-много са регистрираните случаи общо при мъже и жени с меланом и други злокачествени заболявания на кожата – 3 072 случая като от тях 201 са новооткрити. При жените най-разпространеното злокачествено новообразувание е ракът на млечната жлеза. През 2022 г. с рак на млечната жлеза са регистрирани 2251 заболявания от тях 136 са новооткрити. Злокачествените заболявания на женската половата система са 1 738 регистрирани заболявания, от тях 82 новооткрити и на трето място по брой регистрирани заболявания следват заболявания на храносмилателните органи: 914 регистрирани и 114 новооткрити. При мъжете най разпространени злокачествени заболявания са меланом и други злокачествени заболявания на кожата – 1 451, от тях 105 новооткрити след тях са злокачествените новообразувания на храносмилателните органи 1 085 от тях 160 новооткрити; мъжки полови органи – 934, новооткрити 106 (738 са регистрираните заболявания на простата от тях 95 са новооткритите).

Структура на болестността от злокачествени новообразувания според локализацията в област Русе за 2022 г.

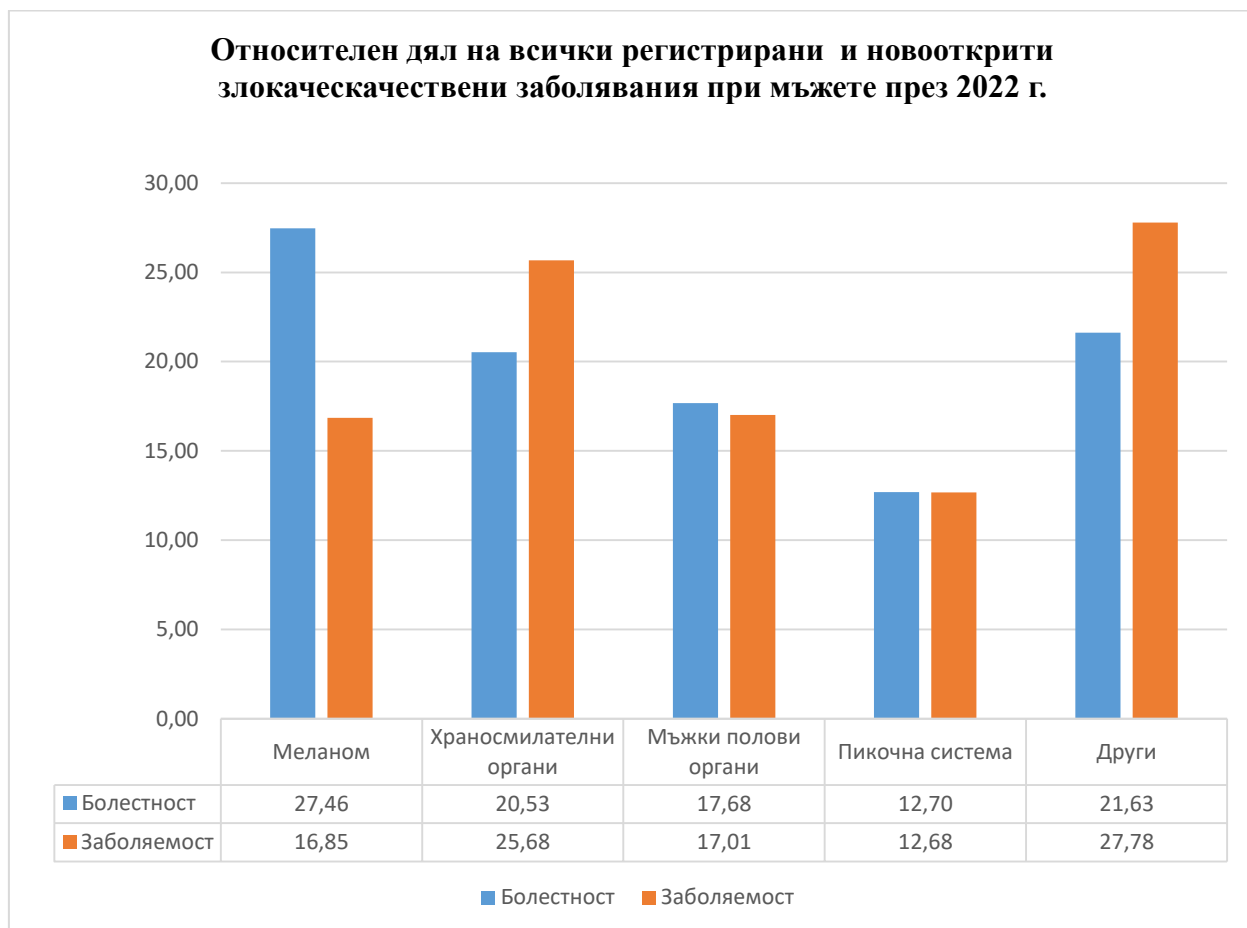
(фиг. 6)

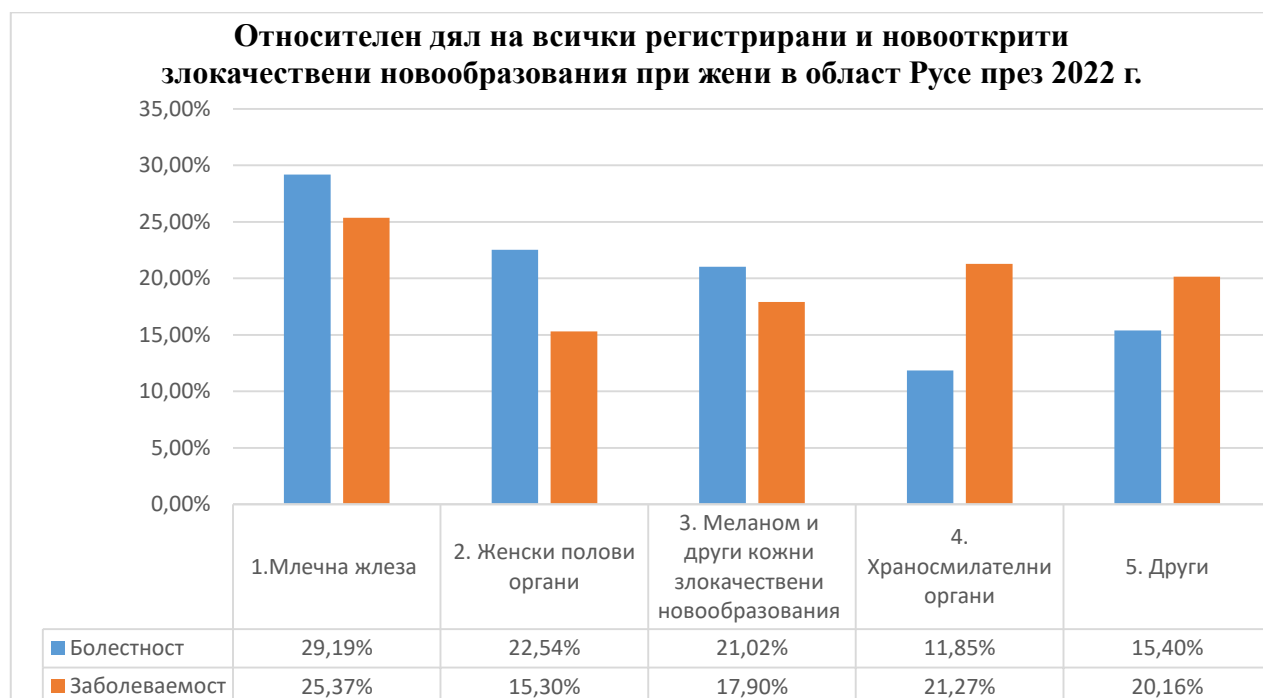
Структура на заболяемостта от злокачествени новообразувания според локализацията в област Русе за 2022 г.

(фиг. 7)

(Фиг.8)

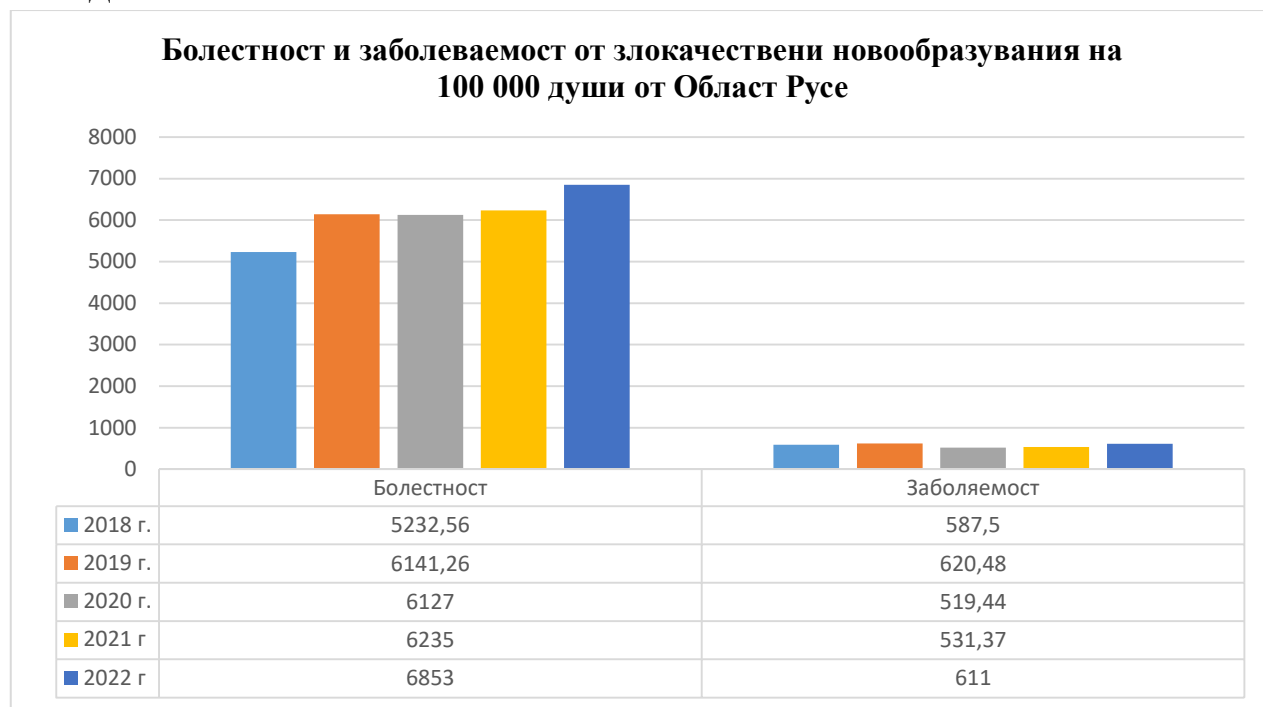
(фиг. 9)

Показателите за болестността и заболеваемостта от злокачествени новообразувания в област Русе на 100 000 души население са съответно 6853 на 100 000 души население за болестност и 611 на 100 000 души население за заболеваемост. За сравнение с 2021 г. техният

брой се е увеличил с 618 на 100 000 души население за болестност и 92 на 100 000 души население за заболяемост.

За периода 2018 - 2022 г. болестността (всички регистрирани заболявания) постепенно нараства от 5232,56 за 2018 г. до 6853 към 2022 г. на 100 000 души население. (фиг. 10).

Данните са получени след обработка на годишните статистически отчети на КОЦ – Русе ЕООД.

(фиг. 10)

Тенденцията през последните години е към увеличаване и подмладяване на злокачествените заболявания. При жените най-разпространеното злокачествено заболяване е ракът на млечната жлеза и женските полови органи, а при мъжете най - разпространени злокачествени заболявания са меланом и други злокачествени заболявания на кожата, ракът на храносмилателните органи и пикочо-половите органи.

Комплексен онкологичен център - Русе ЕООД разполага с човешки и материални ресурси, необходими за адекватно лъчелечение, химиотерапия, хормонално или имунотерапевтично лечение на рак.

Към Комплексен онкологичен център-Русе ЕООД, в Отделение по медицинска онкология има структура за палиативни грижи.

Към КОЦ - Русе ЕООД има назначен психолог, който работи с пациентите и техните близки при изявено желание от тяхна страна.

КОЦ - Русе ЕООД има разкрит Кабинет за консултация по проблемите на онкологичните заболявания и обслужване на пациенти на амбулаторно-домашен режим. От тези услуги могат да се възползват всички пациенти, нуждаещи се от тях, независимо от заболяването. Услугата е заплатена, защото не се финансира от НЗОК или МЗ. Достъпна е само за пациенти от гр. Русе. КОЦ - Русе ЕООД няма финансов ресурс да осигури такива грижи, тъй като финансирането му е изцяло за дейности по договор с НЗОК.

Правата и достойнството на хората, подложени на активно лечение при онкологични заболявания са защитени по време на лечението им и при провеждане на диспансерното им наблюдение. КОЦ - Русе ЕООД извършва експертиза на временната и представя пациентите на ТЕЛК за продължаване на временната неработоспособност, за определяне на процент

инвалидност или за преосвидетелстване на инвалидността. През 2023 г. в лечебното заведение е разкрита ТЕЛК за освидетелстване на пациенти с онкологични заболявания.

❖ **Психични заболявания** – На територията на област Русе функционират две болнични лечебни заведения за психични заболявания: ДПБ – Бяла и ЦПЗ – Русе ЕООД.

Заболяванията на болните хоспитализирани в Държавната психиатрична болница – Бяла са социално значими и това превръща пациентите в специфичен контингент. Често пъти след изписване от стационара пациентите не приемат назначената им лекарствена терапия, което се отразява неблагоприятно на здравословното им състояние и поведението им е непредсказуемо. Много от пациентите нямат разбирането, че са болни. Проблемът е социален и негативно се отразява на техните семейства, на близките им и познати хора, и на цялото общество. Твърде често психично болните са опасни и агресивни спрямо хора и обкръжаваща среда. За предотвратяване на по-сериозни неблагоприятия се налага рехоспитализация на тези пациенти. Тази цикличност на подобни състояния и кризи в поведението на болните, налага поддържане на база с повече болнични легла и готовност за хоспитализация по всяко време в лечебното заведение.

През 2021 год. поетапно се реализира Проект „Нова дългосрочна грижа“ на МТСП за закриване на домове за лица с психични заболявания и тяхното пренасочване към други структури. Част от ползвателите на социални услуги в закриващите се домове, при които има значителни психични отклонения, няма да могат да бъдат реинтегрирани в обществото. Очаква се през 2022 год. част от тези лица с психични разстройства да постъпят в ДПБ.

Дейността на „Център за психично здраве – Русе“ ЕООД, се осъществява в три отделения с трето ниво на компетентност в съответствие с медицински стандарт „Психиатрия“, както следва:

- Мъжко отделение за лечение на лица с тежки психични разстройства;
- Женско отделение за лечение на лица с тежки психични разстройства;
- Отделение за лечение на зависимости.

Към ЦПЗ - Русе ЕООД има разкрито отделение „Дневен стационар“ със 75 места и отделение „Детско-юношески център за психично здраве“ с 35 места. Броят на пациентите в отделение „Дневен стационар“ прогресивно расте, поради следните особености на дневно-стационарната форма:

- обслужване на пациентите в обичайната им среда, при активно тяхно и на близките им участие в терапевтичния процес;
- възможност за комплексно обслужване, включващо социални интервенции, психологична, правна и институционална помощ в зависимост от всеки конкретен случай;
- съхраняване на терапевтичното отношение лекар - пациент след изписване на пациентите от затворените отделения;
- възможността за комбиниране и продължаване на медицинските грижи със социални такива.

Център за психично здраве - Русе ЕООД предлага иновативен комплексно-интегративен модел от здравни и социални услуги, свързани с диагностика, лечение, психосоциална рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, целящи ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ на пациентите и потребителите, чрез изготвяне и осъществяване на индивидуални планове от грижи и програми за развитие на уменията за социално включване. Целта е възстановяване ресурсите на личността, насърчаване, стимулиране и реализиране на адаптивния им потенциал, както и преодоляване на стигмата относно психичната болест в семейството, колектива и обществото.

Основните предимства и преки резултати от прилагането на интегрирания модел са свързани с:

- ПОДОБРЕНО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ;
- Намален брой хоспитализации на психиатричните пациенти в лечебни заведения за болнична помощ;
- Намален риск за обществото от психотично мотивирани поведения;
- Подобен контрол над симптомите и поддържащата терапия;
- Поддържане на добър външен вид;
- Ангажиране в полезни дейности, изградени социално приложими навици;
- Подобро общо състояние;
- Подобро умения за общуване;

**БОЛНИ, ОСТАВЕНИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА ПОД НАБЛЮДЕНИЕ
С ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА 100 000 ДУШИ НАСЕЛЕНИЕ ОТ
ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2018 - 2022 г.**

Територия	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Област Русе	1397,81	1432,17	1137,75	1145,47	1261,45

Таблица №18

❖ Хоспитализирана заболеваемост

През 2022 г. сред причините за хоспитализация по класове водещи са болестите на органите на кръвообращението (19,54%), болестите на дихателната система (8,57%), и болестите на храносмилателната система (8,69%) и пикочо-половата система (7,71%), които обуславят общо 44,42% от хоспитализациите. През 2021 г. разпределението е същото, водещо място заемат болестите на органите на кръвообращението, след тях са на дихателната система и на храносмилателната система.

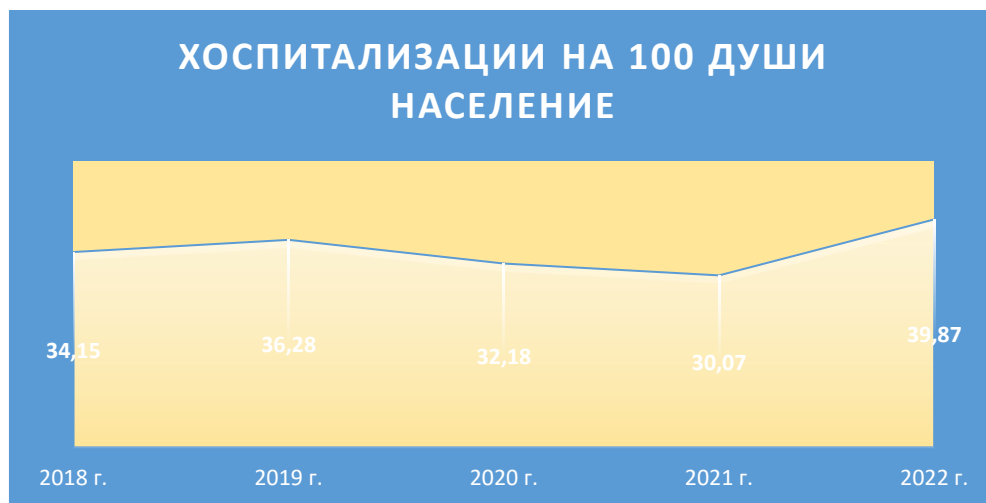
Хоспитализирана заболеваемост по класове болести в Област Русе за 2022 г.				
	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ	Изписани и умрели болни	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ПО МКБ-10			
	ОБЩО I-XIX и XXII клас	68974	3637,43	91,22
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	423	22,31	0,56
II	Новообразувания	2138	112,75	2,83
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	419	22,10	0,55
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1753	92,45	2,32
V	Психични и поведенчески разстройства	2575	135,80	3,41

VI	Болести на нервната система	2471	130,31	3,27
VII	Болести на окото и придатъците му	1931	101,83	2,55
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1115	58,80	1,47
IX	Болести на органите на кръвообращението	14923	786,98	19,74
X	Болести на дихателната система	6547	345,26	8,66
XI	Болести на храносмилателната система	6637	350,01	8,78
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	3758	198,18	4,97
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	4066	214,43	5,38
XIV	Болести на пикочо-половата система	5891	310,67	7,79
XV	Бременност, раждане и послеродов период	2942	155,15	3,89
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	611	32,22	0,81
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	55	2,90	0,07
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	1410	74,36	1,86
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	6336	334,14	8,38
XXI	Фактори, влияещи върху здавното съст. на населението и контакта със здравните служби /без изписаните новородени здрави/	6635	349,90	8,78
XXII	Кодове за специални цели U00–U85	2973	156,78	3,93
	Общо	75609	3987,33	100,00

Забележка: Преминалите болни на места за краткотраен престой (дневен стационар) не са включени в информацията отразена в таблицата.

Фигура 11 и 12 - Хоспитализирани и хоспитализация на 100 души от област Русе в ЛЗ за болнична помощ

ЛЕГЕНДА	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
брой хоспитализации	74633	78171	68455	62877	75609
хоспитализации на 100 души население	34,15	36,28	32,18	30,07	39,87

Ежегодно Регионална здравна инспекция – Русе, изготвя и публикува на сайта си кратък статистически справочник, който съдържа данни за демографското състояние на населението и здравеопазването в област Русе. Данните, с малки изключения, са дадени в динамика и обхващат период от 5 години назад. Справочникът е предназначен за ръководствата на лечебните и здравните заведения, членовете на медицинските съвети, за всички медицински специалисти, научни работници и студенти, нуждаещи се от обобщена и систематизираната база данни. Същият може да подпомогне вземането на управленски решения от изпълнителната власт - Областна администрация, Общински съвет, Община. Данните за изготвяне на справочника и анализа са получени от Националния статистически институт и след обработка на годишните статистически отчети на лечебните заведения за болнична и извън болнична помощ в област Русе, представени в Регионална здравна инспекция - Русе.